

Onze aarde Job Degenaar, reflectie

Iets wat onooglijk is, maar toch om zijn schoonheid aandacht trekt, weerhoudt Meisetsu, 1847-1926, van zijn cultiverende handelingen met de zeis (die in onze cultuur symbool staat voor de dood). De mij onbekende Nangai, circa 1800, tovert een alom heersende maan tevoorschijn, opstijgend uit aardse schaduwen.

Grootendorst en Buschman creëren vervolgens in de eerste renga agrarische beelden: koren groeiend uit rechte en scheve groeven. Koren blijft koren en gedraagt zich als koren, in welke mate de mens dit ook cultiveert.

Vervolgens vindt de oogst plaats: de halmen keurig in schoven, die echter ook 'verstrooien' (goedgekozen, vanwege de connotatie 'stro'). De paarden staan afwachting klaar voor de laatste handelingen bij het oogsten: de grond weer geschikt maken voor volgend jaar.

De tweede renga opent met een winters beeld van een doorreidend Zeeland, waarop een olijke reactie komt: een zachte wind voert de lente aan, zodat de vorst 'naar de knoppen' gaat (in de betekenis van 'kapot', maar ook van 'lenteknoppen in de bomen').

PhotoMind: Pierre Emanuel

Buschman tilt vervolgens de situatie boven de vier seizoenen uit, waarop Grootendorst, in de bewoording van het Johannes-evangelie, de eeuwige cyclus ('cadans') van de seizoenen toont en, afgeleid daarvan, het bewerken van de grond, vergelijkbaar met mijn *'Hevig landschap dat zich prijsgeeft/ verglijdt in rijpen, sterven, sluimeren/ waarmee het herbegint'* (JD) *.

In de derde renga komt opnieuw het bewerken van vruchtbare grond aan de orde, wat Buschman ertoe beweegt een actueel probleem aan te snijden: hoe ver al heeft de mens de aarde 'naar de knoppen' geholpen?

Grootendorst doet via een vijflettergrepig modewoord aan ons een oproep om de uitgeputte aarde van de ondergang te redden, waarop Buschman wijst op wat permanent 'zingeeft': steen – water – maan. En daarmee sluit hij weer naadloos aan (*de maan van heden*) bij Nangai's haiku: de cyclus is rond.

* Uit: *Handkussen van de tijd*, Job Degenaar, uitg. Liverse, 2012 (3de druk)